

de *Sportwereld*

NUMMER 17

NOVEMBER 1999

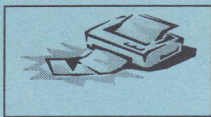
In dit nummer:

- Cor du Buy
Nederlands
tafeltennisser van
de eeuw
- De historie van
de Europese
Kampioenschap
pen voetbal
- Historisch besef
en Etymologie
van de sport:
Basketbal

en meer!

N I E U W S B R I E F

NIEUWS- BERICHTEN

Brits onderzoek

Aan de 'De Montfort University' in het Engelse Leicester, waar het Internationaal Centrum voor de Geschiedenis van Sport en Cultuur gezeteld is, starten binnenkort twee interessante onderzoeken:

1. Sport, media en Brits nationalisme. Onder begeleiding van de bekende sporthistoricus Mike Cronin (auteur van onder meer 'Sports and nationalism in Ireland') zal de rol onderzocht worden die de BBC in de 20^e eeuw gespeeld heeft in het ontwikkelen en ondersteunen van nationalisme en nationale identiteit bij het Britse publiek door het uitzenden van nationale sportevenementen.
2. Oral history van profvoetballers. Talloze voormalige Britse profvoetballers zullen geïnterviewd worden. Dit moet leiden tot de totstandkoming van een uitgebreide database aan de hand waarvan de Britse voetballer in een breder sociaal-economisch kader geplaatst kan worden.

Stichting de Sportwereld zal de voortgang van deze onderzoeken proberen te volgen en bekijken of dergelijke onderzoeken wellicht op termijn ook in Nederland op te zetten zijn.

'Uit het veld'

Voor diegenen die niet genoeg kunnen krijgen van sportgeschiedenis is er naast De Sportwereld ook nog een andere nieuwsbrief. Begin oktober is namelijk alweer het 50^e nummer van 'Uit het veld' verschenen. Dit is een wekelijkse nieuwsbrief die per e-mail of per fax verzonden wordt. Hij wordt gemaakt door sporthistoricus Jurryt van de Vooren en bevat informatie over ontwikkelingen binnen de sportgeschiedenis. Ook publiceert het artikelen over de historische achtergrond van actuele gebeurtenissen in de sportwereld en bericht het over televisieprogramma's over sport. Van de Vooren is werkzaam in de sportjournalistiek. Hij is medewerker van VPRO's Sportpaleis de Jong en schrijft momenteel voor het AD en de NRC.

Een gratis abonnement op zijn nieuwsbrief is te verkrijgen door een mailtje te sturen naar: sportpaleis@mail-request@vpro.nl, met als subject: subscribe. De rest van de mail moet leeg blijven.

Leerstoel Sport en Maatschappij

Woensdag 27 oktober j.l. is aan de Universitaire Instelling Antwerpen (U.I.A.) de leerstoel Antoon van Clé Sport en Maatschappij geïnstalleerd. Deze leerstoel, die geen vaste bezitter zal krijgen, heeft als doel het bevorderen van de kritische bezinning op de plaats van sport in de 21e eeuw. Door conferenties, gastlezingen en/of publicaties wil de nieuwe leerstoel een forum zijn voor openbare meningsvorming over actuele problemen in de wereld van de sport.

Sportfilms

Historische sportfilms bestaan, maar waar worden ze bewaard? Om die vraag te beantwoorden kan de pas verschenen derde editie van de *Gids voor historisch beeld- en geluidsmateriaal* (uitgave Nederlands Audiovisueel Archief en Stichting beheer IISG) dienen als eerste hulp. De Gids

biedt een wegwijzer naar ruim 500 bewaarplaatsen van audiovisueel materiaal. Via verschillende registers kan de lezer erachter komen wat waar bewaard wordt en onder welke condities.

Op veel en vaak onverwachte plekken in Nederland worden films, videoprodukties en geluidsopnamen bewaard en soms hebben die als onderwerp sport. Wie historische beelden van skütjesilen wil bekijken, kan bijvoorbeeld terecht bij Filmclub Kleare Kimen uit Leeuwarden. Deze vereniging van cinefielen leent haar films echter niet uit, maar vertoont ze uitsluitend op clubavonden. Liefhebbers van jezuïtensport kunnen hun hart ophalen in Nijmegen bij het Archief Nederlandse Provincie der Jezuïten, waar zwart-wit opnamen van sportactiviteiten van jezuïtencolleges te zien zijn.

Van de in totaal 563 vermelde instellingen hebben er 48 sport als verzamelgebied aangegeven. Daarnaast zijn er nog enkele verwijzingen te vinden naar afzonderlijke sporten en sportgerelateerde trefwoorden, zoals paarden en zwembaden. Meestal is de informatie weinig gedetailleerd en kom je als lezer niet meer te weten dan dat bijvoorbeeld Omroep Flevoland sportfilms bewaard. De *Gids voor historisch beeld- en geluidsmateriaal* is onderdeel van het project Nationale Inventarisatie Audiovisuele Collecties. De gids telt 511 pagina's en is in de boekhandel te koop voor fl. 49,90.

EENVOUD IN VEELVOUD
EEN KOPIE
VOOR 3! SPIE

*Elk scorebord voor 10000 kopieën. Alle prijzen zijn excl. btw.

De beste kopie van Amsterdam voordeliger per stuk, per dozijn, per duizend en per getefte oplage.

DE VOOR
WOLFF
ELDERBROS **GRAND PRIX**
copyrette

Weteringschans 64a, 1017 XR Amsterdam
Amstelweg 47, 1076 HW Amsterdam
Parnassusweg 212 en 216, 1078 AV Amsterdam
van Doornstraat 87, 1071 AT Amsterdam

VOORDEEL IN VEELVOUD.

Cor du Buy

Nederlands tafeltennisser van de eeuw

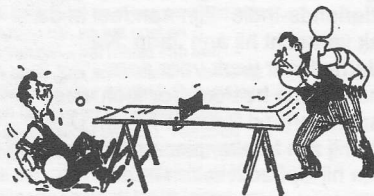
Door Bas den Breejen

Onlangs werd Cor du Buy door de Nederlandse Tafeltennisbond (NTTB) uitgeroepen tot 'tafeltennisser van de eeuw'. Du Buy, inmiddels 78 jaar oud, nam deze titel met genoeg in ontvangst. De oud-international werd negen maal kampioen van Nederland in het herenenkelspel en won vijftienmaal de NTTB-beker. In het herendubbel en het mixeddubbel won hij in totaal twaalf titels. Daarnaast won hij met de Amsterdamse verenigingen Sparta en AMVJ ook nog meer dan tien keer het clubkampioenschap van Nederland. Naar eigen zeggen had zijn erelijst nog een stuk langer kunnen zijn als zijn sportcarrière niet was onderbroken door de Tweede Wereldoorlog en zijn jaren in Indië. Naast zijn sportloopbaan verwierf Du Buy ook bekendheid als mede-eigenaar van de sportfirma Du Buy, die hij samen met zijn broer Jaap dreef.

Voetbalkantine

Cor du Buy werd op 8 januari 1921 in Amsterdam geboren. Zijn voorouders waren uit Noord-Frankrijk afkomstige Hugenoten, maar Du Buy was een ras-Amsterdammer, die in 1935 als jeugdlid van de Amsterdamse Football Club (AFC) zijn eerste balletje sloeg. Tijdens clubavonden speelde hij met zijn broer Jaap op de pingpongtafel in de kantine van de voetbalvereniging. Toen de onstuitbare fanatiekelingen door een bestuurslid werden weggestuurd, weken zij uit naar de tafel van een vriendje. Korte tijd later verblijdde vader Du Buy zijn zoons met een tafel en vanaf dat moment was het hek van de dam. De jongens speelden bijna dag en nacht en de vorderingen waren enorm. Henk Kappelhof, de aartsvader van het Amsterdamse en Nederlandse tafeltennis en tevens bridegvriend van de ouders van Cor en Jaap, adviseerde Cor zich aan te sluiten bij een echte tafeltennisvereniging. Dit werd Amudo, de juniorenclub van AMVJ. Cor ging snel

vooruit en onderscheidde zich in de scholencompetitie. In 1938 stapte hij over naar de vereniging KKK, wat staat voor Kunst, Kennis en Kracht. Deze vereniging, die een aantal topspelers binnen de

gelederen had, stond onder voorzitterschap van de heer Holzappel. Leo van der Kar, later bekend door het naar hem genoemde sportfonds voor jong sporttalent, was bestuurslid.

Arbeitseinsatz

De ontwikkeling van Cor nam een hoge vlucht en vader Du Buy adviseerde zijn zoon van de tafeltennissport zijn broodwinning te maken, door een zaak in batjes en

ballen te beginnen. Omdat Cor nog geen 21 was moest zijn oudere broer Jaap, die trouwens ook geen onverdienstelijk tafeltennisser was, ook in de onderneming gaan deelnemen. De broers Du Buy begonnen met verkoop aan huis, in de Johannes Verhulststraat in Amsterdam-Zuid. De zaak liep voorspoedig, zeker na advertenties in het Algemeen Handelsblad en De Telegraaf (een batje voor f 2,25). Door zijn succesvolle sportcarrière moest Cor de zaken al snel aan zijn broer Jaap laten. Cor hield zich, als bekend sporter, voornamelijk bezig met promotie en publiciteit van de firma Du Buy. Helaas zorgde de Tweede Wereldoorlog voor een onderbreking van de sportieve en zakelijke successen. De broers brachten na een oproep voor de *Arbeitseinsatz* enige tijd door in Duitsland. Cor werd er ziek en keerde voor het eind van de oorlog weer terug naar Nederland.

Johan Cruijff

Na de oorlog volgde Cor du Buy zijn jeugdroom en emigreerde hij naar Nederlands-Indië. Zijn aandeel in de zaak verkocht hij aan Jaap. Na anderhalf jaar werk voor een handelsfirma besloot Cor toch weer naar Nederland terug te keren. Direct zette hij zijn tafeltennis carrière voort en pakte hij zijn activiteiten in de tafeltennissport weer op. Naast de sportieve successen vond hij tijd voor de verhuur van tafeltennistafels en voor de organisatie van toernooien. Ondertussen groeide de inmiddels aan de Korstjespoortsteeg gevestigde firma Du Buy hard door. De fabriek werd verplaatst naar Culemborg en later naar Cuyk. Het hoofdkantoor werd gevestigd in Baarn. Cor bleef zich echter onrustig voelen in Nederland en vertrok in 1960 voor korte tijd naar Australië. Ook daar kon hij niet aarden en Cor wierp zich weer op de familie-

onderneming, die inmiddels veel toonaangevende sportmerken voerde en verschillende topsporters, waaronder de jonge Johan Cruijff, onder contract had staan. Deze topsporters traden in de bloei-jaren van de firma op als vertegenwoordiger of als bewaker van de kwaliteit van de sportartikelen. Toch kreeg de firma Du Buy te lijden van een terugslag in de markt voor sportartikelen. In 1979 trad Cor du Buy terug uit de zaak en niet lang daarna kwam de firma in 'vreemde' handen, om later zelfs helemaal te verdwijnen.

Sportbelangen

Op dit moment volgt Cor du Buy de tafeltennissport nog op afstand, maar zelf staat hij tegenwoordig het liefst op de tennisbaan. Met zijn zonen begon hij een tennispark in het Noordhollandse Bergen. Cor du Buys hele leven heeft in het teken gestaan van promotie van de sport. Zo organiseerde hij in het verleden kersttoernooien in samenwerking met Het Parool en in de periode 1958-60 had Du Buy voor de Partij voor Sportbelangen zitting in de Amsterdamse gemeenteraad. De titel 'tafeltennisser van de eeuw' komt deze promotor van sport in het algemeen en de tafeltennissport in het bijzonder dan ook ten volle toe.

HET HISTORISCH BESEF VAN...

Door Nico van Horn

De Sportwereld toetst in ieder nummer het historisch besef van een sportbond. Tevens wordt aandacht besteed aan de huidige situatie van de bond. In het vierde deel van deze reeks:

basketbal

Datum: 12 oktober 1999

Plaats: telefoon

Sportbond: Nederlandse Basketball Bond, Runnenburg te Bunnik
Gesprekspartner: Jasper Steppé, communicatiemedewerker

Wanneer is de NBB opgericht?

Op 15 juli 1947. Het is een voortzetting van de Amsterdamsche Basketballbond die in 1945 was opgericht.

Wanneer is Basketbal in Nederland geïntroduceerd?

De eerste persoon die basketbal naar Nederland haalde was H. Van Bleijenberg die in 1926, als directeur van de Utrechtse militaire gymnastiek -en sportschool, basketbal introduceerde bij de sportofficieren. Hij was met de sport in contact gekomen tijdens een bezoek aan het Springfield College te Massachusetts, Amerika. Dit is de school waar James Naismith het basketbal heeft 'uitgevonden'. De Canadees Naismith had van de directie van de school opdracht gekregen om een indoorspel te ontwikkelen dat gespeeld kon worden

in de wintermaanden als het honkbal en American Football niet gespeeld konden worden. De baskets waren destijds overigens perzikmanden. In 1928 introduceerde Lew Lake (van de Londense Young Men's Christian Organisation) de sport bij AMVJ (Algemene Maatschappij Voor Jongeren). Het herenteam van AMVJ speelt overigens nu nog landelijk, namelijk in de promotiedivisie, direct onder de Eredivisie.

Door de komst van de Amerikanen in Nederland in 1945 kreeg de sport een flinke *push*. Niet alleen in Amsterdam, maar ook in steden als Groningen, Den Haag, Utrecht en Den Bosch.

In eerste instantie werd basketbal in Nederland gezien als een kruising tussen handbal en korfbal en werd het vooral beoefend door korfballers die basketbal als tweede sport ernaast deden. Inmiddels kunnen we stellen dat basketbal een volwaardige zelfstandige sport is in Nederland. Opvallend is dat pas in 1967 een ploeg die niet uit Amsterdam kwam kampioen werd. Afgelopen jaar werd de Eredivisieclub uit Amsterdam, de Ricoh Astronauts kampioen. Het was inmiddels alweer 25 jaar geleden dat de hoofdstad een kampioen leverde. Dit geeft tevens aan dat het basketbal een landelijke dekking heeft.

Beschikt de NBB over archieven?

De archieven die er zijn liggen op het bondsbureau te Bunnik in een kamer van zes bij zes meter. Daar liggen onder andere alle jaarverslagen en documentatie als bijvoorbeeld alle ooit verschenen bondsbladen (Screen, Full Court Press, Play off, Basketbal, Face the Basket). Daarnaast kun je daar de nodige financiële gegevens vinden en we bewaren correspondentie over de laatste vijf jaar.

Hoe staat het met de basketbalsport in Nederland?

De NBB heeft op dit moment ongeveer 46.000 leden. Dit zijn opvallend veel jongeren en vooral de aanwas van mini-leden (tot en met 12 jaar) is opvallend groot.

Basketbal is in het begin van haar ontstaan in Nederland vrij lang klein gebleven doordat er een tekort was aan sporthallen. In 1963 waren er bijvoorbeeld officieel 53 sporthallen, maar slechts 19 waren voortdurend geschikt voor sport, de overige hallen werden ook veelvuldig gebruikt voor tentoonstellingen, manifestaties en veemarkten. Vooral dat laatste is niet echt bevorderlijk. Om een dag na een veemarkt lekker te gaan trainen in die sporthal is nu niet echt aantrekkelijk. Het voortbestaan van de bakermat van het Nederlandse basketbal, de Apollohal in Amsterdam, is ook niet zeker. De deelraad zou van het pand graag haar eigen kantoor willen maken. Je hoeft maar aan een willekeurig persoon uit de Amsterdamse basketbalwereld te vragen wat deze zaal voor hem of haar betekent, om te kunnen concluderen dat dit een enorm verlies zou zijn. Basketbal heeft de uitstraling van een jonge dynamische sport en dat verklaart ook het gegeven dat ons ledenaantal voor een heel fors deel uit jongeren bestaat. De 'oudere' leden of andere basketbal-liefhebbers zouden we graag terugzien in een rol als scheidsrechter, bestuurder, coach of als medewerker achter de jurytafel. Vanuit de NBB proberen we deze kaderondersteuning ook te stimuleren. Ook participeren we als bond in projecten als de basketbal-card, waarmee niet-leden van de NBB toch verbonden kunnen blijven aan het basketbal. Zij krijgen de ledenkrant van de NBB en kunnen kortingen krijgen op evenementen waar de NBB bij betrokken is. Daarnaast trachten we

een servicegericht beleid te voeren ten opzichte van leden, clubs, belangstellenden en media.

Tevens ondersteunen we projecten als de 'basketbalklassen' in Rotterdam en Amsterdam en het team van OmniWorld Almere dat bestaat uit talentvolle Nederlandse basketballers aangevuld met een routinier. Zij spelen in de Eredivisie en hebben de mogelijkheid twee keer per dag te trainen. In steden als bijvoorbeeld Groningen, Den Helder en Zwolle wordt ook een uitstekend jeugdbeleid gevoerd. We moeten trachten te voorkomen dat een talentvolle jonge basketballer direct naar Amerika vertrekt om daar verder zijn opleiding te genieten, maar de speler bewustmaken van het feit dat in Nederland ook voldoende mogelijkheden zijn om een goede basketbalopleiding te krijgen.

Bent u tevreden over de aandacht voor basketbal in de media?

Dat kan altijd beter. Basketbal is een zeer televisiegenieke sport, wereldwijd wordt er behoorlijk gerammeld aan de stoel van Koning Voetbal. In Nederland zie je eigenlijk voornamelijk flitsen van de sport, terwijl basketbal nu juist zo interessant is omdat er vaak een climax aan zit waar naartoe gewerkt wordt. Helaas is er weinig live basketbal op televisie. Ik denk dat veel mensen dat extra zou interesseren voor de sport.

Hoe staat Nederland in de wereld op basketbalterrein?

Het is beter geweest. Op de Europese kampioenschappen van 1983 werd het Nederlands herenteam nog vierde, ook hebben ze zich destijds bijna gekwalificeerd voor de Olympische Spelen. Voor de dames moeten we nog verder terug om ere-uitslagen te vinden. De basketbalsport zit wereldwijd behoorlijk in de lift en de

dominantie van Amerika in het mondiale basketbal is terrein aan het verliezen. Er zijn sterke Europese landen als Litouwen, Rusland, de landen uit het voormalige Joegoslavië, Frankrijk, Spanje, Italië en Griekenland. Ook in Azië en Australië wordt op hoog niveau basketbal gespeeld. Nederland is in het rolstoelbasketbal wél een autoriteit. Vorig jaar werd het Nederlands herenteam bijvoorbeeld keurig tweede op het WK. Verder proberen we het pleintjesbasketbal te promoten.

Doet uw bond aan geschiedschrijving?

In 1997 is het boek 'Jump for Joy' uitgekomen ter ere van het 50-jarig bestaan van de NBB. Daarin vind je erg veel over basketbal in Nederland met veel foto's en verhalen. Verder hebben we in Nederland een aantal mensen die je alles over basketbal kunnen vertellen. Daarbij denk ik aan Jacob Bergsma (die een prachtige videoband over 50 jaar basketbal in Nederland heeft gemaakt), Karel Kraaijeveld Sr. en Jan van der Nat.

ETYMOLOGIE VAN DE SPORT:

BASKETBAL

Door Gerbrand Bakker

Ik verzin de onderwerpen in deze rubriek niet zelf. Ik word opgebeld met de mededeling wat mijn onderwerp is. Dan kan het voorkomen dat ik met een woord zit waar ik eigenlijk niets over te zeggen heb. Basketbal? Een *basket* is een Engelse 'korf' of 'mand' en een bal is een bal. Het is de bedoeling dat de bal in het mandje (of eigenlijk: een ijzeren ring met een net eraan)

terechtkomt. Dat wij hier in Nederland klakkeloos het Engelse woord voor het spel overgenomen hebben -waarbij we de tweede l van de bal weglaten, waardoor het woord toch een Nederlands tintje krijgt- heeft misschien te maken met de eerste betekenisomschrijving, vier zinnen geleden. Basketbal is 'korfbal' en korfbal speelde men in Nederland al toen dit Amerikaanse nieuwigheidje ook hier populair werd. Hoewel er vele uizonderingen zijn, neigt de Nederlandse taal ernaar het beginsel 'één woord, één betekenis' hoog te houden. Het is immers verwarrend als een woord meerdere betekenissen heeft. Basketball had geluk: het woord kon simpelweg niet vertaald worden omdat het dan samen zou vallen met een woord dat in de Nederlandse taal al bestond. Bovendien leek basketbal nogal op korfbal.

Maar geen nood, elke sport heeft zo zijn eigen term en een spectaculaire term binnen het basketbal is *dunken*. Dat woord heeft, ogenschijnlijk vreemd genoeg, te maken met het Duitse zelfstandige naamwoord *Tunke*, 'saus' of 'jus'. In saus kun je bijvoorbeeld brood dopen en daarvoor gebruiken ze in Duitsland het werkwoord *tunken*. Het dunken van een bal in de basket is eigenlijk het dippen van de bal in de mand. Alsof je een heel vloerbrood in een enorme kom soep doopt, zonder te spetteren.

DE GESCHIEDENIS VAN HET E. K. - VOETBAL

2: Het gastland

Door Bas van den Beld

In de nummers naar het Europees Kampioenschap toe zal De Sportwereld niet vooruit, maar achteruit kijken. Een aantal opvallende momenten en opvallende ploegen uit de geschiedenis van dit toernooi zullen worden belicht. In deze tweede aflevering: *het gastland.*

Langzamerhand begint het deelnemersveld voor het komende Europees Kampioenschap zich te vormen. De kwalificaties zijn gevorderd tot de laatste fase. Nederland en België hoeven als gastland geen kwalificatiewedstrijden te spelen. Dit principe bestaat vanaf 1980. In dat jaar werden de Europese Kampioenschappen voor het eerst in het huidige (poule-)systeem gespeeld. Dat betekende dat het gastland tot de laatste fase geen kwalificatieduels hoefde te spelen. Dit zou een minder lange weg naar de Europese titel kunnen betekenen. Maar is dat echt zo? Er wordt vaak beweerd dat het spelen van al die oefenwedstrijden eerder tegen dan voor een land werkt. En in hoeverre is er nou sprake van een "thuisvoordeel"? Een blik terug.

Voor 1980 werden er nog geen eindrondes gehouden. Uit de landen die zich bij de laatste 4 plaatsten werd een land gekozen waar de laatste wedstrijden plaats zouden vinden. Hierdoor werd de mogelijkheid van een winnaar uit eigen land een stuk groter. Het leverde onder andere Spanje (1964), Italië (1968) de Europese titel op. De andere keren werd het

thuisland in de halve finale uitgeschakeld.

1980 (Italië): 1^e ronde

In 1980 was Italië het eerste gastland van een "volledige" eindronde. De Italianen vonden zichzelf terug in een poule met Engeland, Spanje en België. De Italianen begonnen nerveus met een 0-0 gelijkspel tegen Spanje waarna met minieme cijfers (1-0) werd gewonnen van de Engelsen. Het 0-0 gelijkspel dat volgde tegen de Belgen betekende een sensatie. De Belgen waren na een gelijkspel tegen Engeland (1-1) en een verrassende overwinning op Spanje (2-1) koploper op basis van doelsaldo. Het 0-0 gelijkspel betekende de winst in de poule voor België, en daarmee de uitschakeling voor het gastland.

1984 (Frankrijk): winnaar

Frankrijk is als gastland meestal succesvol. Tijdens het afgelopen W.K. behaalden de Fransen in eigen land de wereldtitel. In 1984 organiseerde Frankrijk het Europees Kampioenschap. In de eerste ronde rekenden de Fransen met het illustere middenveld Fernandez – Tigana – Platini – Giresse af met de tegenstanders Denemarken (1-0), Joegoslavië (5-0) en België (3-2). In de

halve finale zorgde Portugal voor de meeste problemen. De Portugezen werden pas na verlenging (3-2) opzij gezet. In de finale wonnen de oppermachtige Fransen met 2-0 van Spanje en behaalden zo in eigen land de Europese titel.

1988 (Duitsland): halve finale

In 1988 verwachtte bijna de ganse Duitse natie dat de nationale ploeg de Europese titel zou binnenhalen. Het was immers de ploeg die twee jaar eerder in de finale van de W.K. het onderspit moest delven tegen het Argentinië van Maradona. De Duitsers leken goed op weg naar de Europese titel na de eerste ronde. Hoewel men begon met een gelijkspel (1-1) tegen Italië werd er vervolgens koers gezet naar de halve finale met overwinningen op Denemarken (2-0) en Spanje (2-0). Daar werd de ploeg in een historisch duel met Nederland de halt toegeroepen door een doelpunt vlak voor tijd van Van Basten. Geen Europese titel voor het thuisland dus.

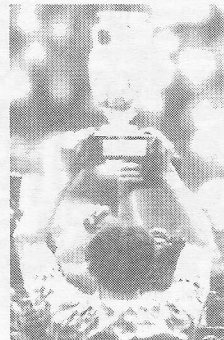
1992 (Zweden): halve finale

Zweden was voor het E.K. 1992 in eigen land eerder outsider dan favoriet. Wereldkampioen Duitsland en regerend Europees Kampioen Nederland waren vooraf de grote favorieten. Zweden maakte echter goed gebruik van het thuisvoordeel. Het begon in de eerste ronde met een gelijkspel (1-1) tegen Frankrijk. De 1-0 overwinning op de latere winnaar Denemarken zette Zweden op het spoor van de volgende ronde. Die werd uiteindelijk glansrijk gehaald door een overwinning op Engeland waardoor de outsiders in de poule, Zweden en Denemarken, zich plaatsten voor de volgende ronde. In de halve finale delfden de Zweden uiteindelijk toch het onderspit na een zinderende wedstrijd tegen de Duitsers (3-2).

1996 (Engeland): halve finale

Op het laatste E.K. waren voor het eerst 16 landen. Dit betekende dat er door het toegenomen aantal een extra wedstrijd op weg naar de finale was. Die extra wedstrijd nekte uiteindelijk het gastland. Engeland ging goed uit de startblokken in een poule met Nederland, Zwitserland en Schotland. Nederland werd op Wembley zelfs weggespeeld (4-1). In de kwartfinales werd Spanje pas na strafschoppen opzij gezet. Een hoofdrol was daarbij weggelegd voor de Engelse doelman Seaman. Die moest in de halve finale in de strafschoppenserie echter zijn meerdere erkennen in de Duitse strafschoppenspecialisten. Opnieuw strandde dus het gastland in de halve finale.

Door de jaren heen blijkt er dus wel degelijk een soort van "thuisvoordeel" te bestaan. De landen die de afgelopen jaren de Europese Kampioenschappen organiseerden waren op Italië in 1980 na allemaal goed voor een halve finaleplaats. Daarbij bedenkend dat als er een halve finale in 1980 was geweest Italië zich op basis van de tweede plaats in de poule daarvoor zou hebben geplaatst deden alle gastlanden het dus goed. Het is echter ook opvallend dat slechts één gastland (Frankrijk, 1984) het toernooi ook daadwerkelijk wist te winnen.

BOEKEN

David C. Young, *The Modern Olympics, A Struggle for Revival. The John Hopkins University Press. 0-8018-5374-5 Baltimore/ London, 1997, 252 blz.*

Met de Olympische Spelen in Sydney in het vooruitzicht kan het geen kwaad weer eens aandacht te besteden aan de wortels van de Spelen. Dat leidt tevens tot de vraag welke rol Pierre de Coubertin als initiatiefnemer speelde. Een blik in de literatuur is immers voldoende om duidelijk te maken dat het beeld nog altijd wordt gedomineerd door de visie en het optreden van De Coubertin. Reden voor de Amerikaanse classicus Young om zich af te vragen in hoeverre dit beeld nog stand houdt. Gebruik makend van documenten uit Griekse, Engelse en Zwitserse archieven, komt Young tot de conclusie dat de rol van De Coubertin aan revisie toe is. Want zonder afbreuk te doen aan diens grote verdiensten stelt de auteur vast dat het idee om de Spelen nieuw leven in te blazen al eerder leefde. Met name in Groot-Brittannië, waar in Much Wenlock (Shropshire), W.P. Brooks al vanaf het midden van de 19e eeuw plaatselijke Spelen organiseerde. Tevens richtte Brooks het Britse Olympisch Comité op en probeerde, onder meer via Griekse relaties, de Spelen ook in internationaal verband te organiseren. Young stelt vast dat De Coubertin pas in een laat stadium op het idee van de Spelen is gekomen en dat hij zich vooral heeft laten inspireren door Brooks, met wie hij in 1890 een ontmoeting had die niet zonder gevolgen zou blijven.

Ook door de Grieken zelf is echter veel ondernomen om de Spelen in hun oude glorie te herstellen en daarbij speelden nationalistische overwegingen een belangrijke rol. Dat werkte door in allerlei opzichten, onder

meer in het karakter van de gemoderniseerde Spelen. De nationale ambitie van de Grieken klonk ook door in de keuze van de organiserende stad, waarbij Athene het alleenrecht moest krijgen. Verder moest De Coubertin zich nog tijdens de Spelen van 1896 menig affront van Griekse zijde laten welgevalen, maar tenslotte kregen zijn opvattingen over de Spelen de overhand. Dat de internationale verbroedering onder sportmensen het meest gediend was met een roulerende keuze wat betreft gaststad, is eveneens als overwinning van hem te beschouwen. De Coubertin's reputatie is pas in de jaren na 'Athene' definitief gevestigd. Toch zou ik ook voor nieuw onderzoek naar de rol van De Coubertin in de 20ste eeuw willen pleiten, waarbij meer licht op anderen zal moeten komen te schijnen. Voor het moment echter verdient Young, die een helder en goed gedocumenteerd boek schreef en de puntjes op de i zette, alle lof. Zijn verdienste is dat hij het optreden van De Coubertin, in het licht van de verheerlijking rond zijn persoon, tot meer normale menselijke proporties heeft teruggebracht. (Theo Stevens)

A. Witkamp en L. van de Ruit (eindred.), *De top 500. De beste Nederlandse sporters van de 20^e eeuw (Premium Press, Maarssen 1999): 575 blz., ISBN 90-76574-04-9, fl. 29,50.*

Het zoveelste resultaat van de millenniumgekte is daar. Onder luid tromgeroffel werd midden september het boek met de 500 beste Nederlandse sporters van deze eeuw gelanceerd. Talloze gerenommeerde sportjournalisten als Ben de Graaf, Theo Reitsma, wijten Frans Henrichs en Matty Verkamman hebben zich de afgelopen drie jaar gebogen over Nederlands roemrijkste sporters. Zij hadden de taak elke topsporter die op de Olympische Spelen in deze eeuw een individuele medaille behaalde of winnaar was van

een wereld- of Europese titel voor te dragen aan de eindredactie. Uit de 750 namen die hieruit voortkwamen heeft de redactie met behulp van een Commissie van Advies (Blankers-Koen, Bolhuis, Crujff, Geesink en Terpstra) de selectie van 500 samengesteld. Een en ander wordt ingeleid door ons aller Mart Smeets en, bijzonder eervol, Theo Stevens, bestuurslid van stichting de Sportwereld.

Niets gemakkelijker dan het afkraken van een top 'zoveel'. Waarom de een wel en de ander niet. Nu heeft de redactie het grootste twistpunt van iedere top 'zoveel' weggenomen: men heeft namelijk geen rangorde ingesteld. Wat een geluk! Dat moet hen een pak van het hart geweest zijn. Immers, op welke plaats had men in hemelsnaam Ernie Brandts moeten zetten? Ernie Brandts, daarmee is veel gezegd over de wijze van selecteren in dit boek. Welke andere samensteller van top 'zovelen' - anders dan die van een top 500 meest gekrulde hardossen, waar Ernie inderdaad boven alle twijfel verheven voor in aanmerking was gekomen - zou het in zijn hoofd halen Ernie Brandts te selecteren? Maar ja, Ernie won in 1978 met PSV de UEFA-cup. (U weet wel, dat a-commerciële gedrocht waar je tegenwoordig pas aan mee mag doen als je de eerste 10 wedstrijden van het Europese seizoen verloren hebt.) En dus staat Ernie nu fier in het top 500 klassement. Maar hoe consequent is deze regel doorgevoerd? Waar is bijvoorbeeld Dick van Dijk? Scoorde een doelpunt in een Europacup 1-finale. Dat kan van Ernie niet gezegd worden. Voetbal is toch al zwaar oververtegenwoordigd in deze top 500. Het aantal van honderdzeventien (!) voetballers lijkt toch echt een beetje teveel van het goede. Als dat het resultaat is van je selectiecriteria dan kan het geen kwaad deze te herzien. Ook zijn de sporters van de laatste 30 jaar zwaar oververtegenwoordigd. "Ja, maar dat kunnen we verklaren", hoor ik een ijerige eindredactie

al zeggen. "Medebepalend voor opname in het boek waren namelijk de mate en het tijdprik waar in een tak van sport wereldwijd werd beoefend!" Tja, dan vallen vele vooroorlogse helden uit de boot. Wat te denken bijvoorbeeld van Cor Blekemolen, wereldkampioen stayeren (wielrennen) in 1914? Het ergste moet echter nog komen. Voorgaande tekst is geschreven na een vluchtig bladeren door het boek. Na de eerste dertig stukjes gelezen te hebben, kan ondergetekende inmiddels ook een inhoudelijke kritiek geven. Het wordt een treurig verhaal. In het stukje over schaatser Aukje Adema schrijft de auteur over de 6^e Elfstedentocht in januari 1940 als "een verkapte anti-Duitse demonstratie". "De rood-wit-blauwe vlaggen hingen aan de muren en de mensen droegen veel oranje. De Duitse bezetter liet dat toe (...)." Het is erg jammerlijk te noemen dat auteur en redactie de Duitsers reeds in januari 1940 als Nederlands bezetter zien. Over triathleet Rob Barel wordt geschreven dat deze "na zijn loopbaan besloot de sport verder te professionaliseren." Barel, momenteel druk doende de kwalificatie-eis voor Sydney 2000 te halen, zal hier ongetwijfeld positieve inspiratie uit putten. Storend is verder dat alle bijdragen, dus ook die over de sporters die in de bloei van hun carrière verkeren, geschreven zijn alsof het om vergane glorie gaat. Bovendien staat het erg slordig en onvolledig dat de talrijke bijdragen die reeds één of twee jaar geleden geschreven zijn, niet bijgewerkt zijn. Kortom, reden genoeg tot beklag. Natuurlijk staan er ook interessante en leeswaardige stukken in het boek, maar als geheel kan 'De top 500' de toets der kritiek absoluut niet doorstaan. (Peter-Jan Mol)

FAAS WILKES

TIJDSCHRIFT

Nikephoros. Zeitschrift für Sport und Kultur im Altertum. Onder redactie van Weiler, I. e.a Heruitgave van jaargang 10, 1997 (uitgeverij Weidmann, Hildesheim 1998), 334 blz. ISBN 3-615-00196-6.

Het Duitse sporthistorische tijdschrift Nikephoros beoogt een podium te zijn voor publicaties op het gebied van sport en cultuur in de Oudheid. Het streeft daarbij naar het bevorderen van interdisciplinair onderzoek naar sport en de 'culturele context' in de Oudheid. Naar aanleiding van het tienjarig jubileum van het blad werd in 1996 een symposium gehouden met als thema:

'Olympia. Sport en spektakel. De Olympische Spelen in de Oudheid en hun perceptie in de moderne Spelen'. Daarnaast werd een bundeling artikelen met datzelfde onderwerp in boekvorm gepubliceerd. Bijdragen komen onder anderen van Christiaan Wacker, die schrijft over de trainingen van de Olympische atleten; van Monika Fras, over de algemene acceptatie van sportieve vrouwen in de Oudheid en van Jean-Paul Thullier over Olympische schilderingen op Etruskische grafombes.

Wie denkt dat kritiek op de Olympische Spelen iets is van de laatste decennia heeft het mis: klachten over het morele verval van de Spelen werden al opgetekend na de allereerste, die van 776 voor Christus, zoals blijkt uit de boeiende bijdrage van de Canadese sporthistoricus Donald Kyle. De vraag is natuurlijk of die kritiek terecht is. Is het met de Spelen

écht van kwaad tot erger geworden, of kleuren nostalgische gevoelens het beeld van het verleden? Kyle bestrijdt in zijn artikel over de eerste honderd Olympiades de traditionele 'decline and fall'-theorie. Aanhangers van die theorie, met als belangrijkste exponent de beroemde klassieke historicus E.M. Gardiner, hebben altijd betoogd dat de Spelen in de periode 776-380 voor Christus ver verwijderd raakten van het oorspronkelijke atletische ideaal. Zij legden de sterk toenemende populariteit van de Spelen niet uit als een positieve ontwikkeling maar als één van de oorzaken voor het verval.

Met het groeiend aantal toeschouwers en deelnemers zouden namelijk ook 'excessieve eregelden' en ten gevolge hiervan overcompetitie, specialisatie en het- in hun ogen vervloekte- professionalisme hun intrede hebben gedaan.

Ten eerste heeft Kyle er moeite mee dat de 'decline and fall'-aanhangers om hun theorie te staven voornamelijk naar de politieke en militaire geschiedenis van Athene keken en de ontwikkelingen op sportgebied min of meer automatisch verbonden aan de achteruitgang en het verval van het hele Griekse rijk.

Daarnaast is er het euvel waar alle Oudheidkundigen mee kampen: het gebrek of de schaarste aan betrouwbaar bewijsmateriaal. De bronnen dié er zijn laten volgens Kyle echter geenszins een achteruitgang zien, integendeel; de Spelen werden groter, spectaculairder, met meer evenementen, meer

disciplines, betere faciliteiten enzovoort.

En die morele degradatie dan? Dat is natuurlijk maar net hoe je het bekijkt. Wat in elk geval wel zeker is is dat valsspelen en gokken op de tribunes (nog wel onder de ogen van de Griekse goden) er vanaf het begin bijhoorden en vanaf het begin al misprijzend werden beoordeeld.

Door iedereen? Nee, zeker niet, slechts door een select gezelschap zuurpruimen afkomstig uit de Griekse 'intelligentsia'!

Dat is nu juist het probleem met traditionalisten als Gardiner, aldus Kyle. Zij hebben zich altijd te veel laten leiden door de ideeën van deze kleine groep 'upperclass' schrijvers uit de Oudheid, met wie zij zich in zekere zin ook verwant voelden. Kyle begrijpt dat trouwens best. Gardiner was ten slotte ook een produkt van zijn omgeving en zijn tijd (begin deze eeuw). Wat kun je anders verwachten van iemand die een privé-school en vervolgens Oxford bezocht, aan rugby deed (denk aan het amateurisme!) en zogezegd een kind was van de Victoriaanse cultuur.

Het gevolg is echter wel geweest dat het idee van verval en achteruitgang van de Spelen in deze periode onterecht lange tijd de geschiedschrijving heeft gedomineerd. Een idee dus dat gebaseerd was op secundaire bronnen als de klassieke literatuur.

En laat die *'decline and fall'*-gedachte nu net zwaar in de mode zijn onder deze chroniqueurs...

De 'ancient writers' waaronder Homerus, Hesiodus en Xenophones zagen de gouden tijden en gouden bergen altijd in het verleden liggen. Zoals het vroeger was, zou het nooit meer worden. De Spelen konden dan wel groter en populairder zijn dan ooit, maar vanaf het moment dat de gewone man het stadion betrad was het natuurlijk wel gedaan met de verheven olympische spirit. De aristocratische elite zou zich daarom meer en meer van de Spelen hebben afgekeerd.

Tegenover deze opvatting staan de theorieën van Kyle en de ons welbekende historicus H.J. Pleket. Zoals u zich wellicht herinnert uit de nieuwsbrief van juni heeft de laatste aangetoond dat het in de loop der tijd ook voor atleten afkomstig uit de lagere sociale strata mogelijk werd zich te profileren op de Spelen en zo zelfs de ladder van het maatschappelijke leven te beklimmen. Zij moesten dan overigens wel een gefortuneerde weldoener achter zich hebben staan. Maar tegelijkertijd stellen Kyle en Pleket dat de elite zich geenszins terugtrok maar wel degelijk actief aanwezig bleef, hetzij vóór, hetzij achter de schermen, bijvoorbeeld als sponsor van een amere atleet. Kyle waarschuwt ons ook voor een al te rooskleurige, 20ste-eeuwse voorstelling van dat democratiseringsproces.

Democratie in Athene leek in de verste verte niet op democratie in Nederland anno 1999. Zo kon de één meer met zijn stem dan de ander, alleen al door fysiek aanwezig te kunnen zijn (lang niet iedereen woonde immers aan de voet van de Acropolis).

En zo was het ook met de sport: In theorie kon iedereen meedoen met de Spelen, maar van echt gelijke kansen was geen sprake. Alleen de elite kon zich de trainingen, de reisafstanden en simpelweg de tijd veroorloven die aan deelname aan de Spelen verbonden waren. Daarnaast had een aristocratische deelnemer op allerlei uiteenlopende terreinen een voorsprong. Te denken valt aan het voedingspatroon, de leefstijl, familietradities en de beschikking over 'connecties in het circuit'.

Niet onbelangrijk is tenslotte de natuurlijke autoriteit die de elite uitstraalde. Het volk keek op tegen de status, het talent en de rijkdom van haar leiders en dus ook tegen *upperclass*-tegenstanders. En wat is er dodelijker voor een wedstrijd dan (teveel) ontzag voor de opponent?

Zo bleef de elite de Spelen dus -zeker in deze 400 jaar-

domineren, al veranderde die elite zelf wel van samenstelling: ook de *nouveaux riche* mengde zich in de sportieve strijd.

Kyle concludeert dat de Spelen op alle fronten eerder vooruitgang dan verval vertoonden: meer onderdelen, meer toeschouwers, cosmopolitischer, professioneler. En de deur naar spelen werd voor de lagere groepen zoniet wagenwijd, dan wel op een kiertje opengezet. Deze ontwikkeling heeft zich in de 20e eeuw nog verder voortgezet. De Spelen zijn nu nog groter, democratischer en populairder dan ooit, ze zijn een vierjaarlijks 'wereldspektakel'.

Natuurlijk zullen critici de keerzijde van de medaille benadrukken, waaronder de verregegaande commercialisering, de steeds grotere invloed van de media en het dopingprobleem. Maar deze critici zijn, net als meer dan 2500 jaar geleden, in de minderheid. De toegangskaarten voor Sydney-2000 schijnen in een rap tempo van de hand te gaan. Je kunt dan ook beter spreken van de *'happy many'* tegenover de *'unhappy few'*. Het wachten is nu alleen nog op wat minder Amerikaanse -en wat meer Canadese medailles.

(Bibéjan Lansink)

VIJF VRAGEN AAN...

Joost Galema

woonplaats: Amsterdam

opleiding: Academie voor de Journalistiek

beroep: journalist

1. Wat was uw eerste contact met de sportgeschiedenis?

In wetenschappelijke zin was dat de reeks colleges over sportgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam, opgezet door Theo Stevens vorig jaar. Maar wat me meer tot nadenken stemde was een tweedaags bezoek aan een veiling van sportmemorabilia in New York een aantal jaren geleden. Een brief van Napoleon, die daar toevallig ook onder de hamer kwam, bracht minder op dan de smoking waarin de hier naamloze honkballer Pete Rose zijn rookie-of-the-year verkiezing had gevierd. De gebeurtenis zette me aan het peinzend over het historisch besef van de Amerikanen. Zo was de organisator van de veiling de stellige overtuiging toegedaan, dat honkballer Babe Ruth een zeker zo groot kunstenaar was geweest als Vincent van Gogh.

Het is gemakkelijk spotten met het Amerikaans historisch besef, maar als het om sportgeschiedschrijving gaat, heeft het land lichtjaren voorsprong op ons. Misschien is dat te danken aan de jeugdigheid die het Amerikaanse geheugen en sport als geschiedkundig onderwerp gemeen hebben.

2. Wat is uw eigen bijdrage aan het sporthistorisch onderzoek?

Geen. Ik schrijf twee keer per drie weken een beschouwing over sport in Elsevier, waarin ik probeer enige tendensen te schetsen, op basis van de gedachte dat sport een van de vele vensters op de wereld is, zoals ook bijvoorbeeld politiek, economie en kunst dat zijn. De overeenkomsten zijn in mijn ogen treffender dan de verschillen, hoewel het jargon anders doet vermoeden. Ze zien allemaal vanuit hun eigen hoek dezelfde wereld voorbij draaien en ze zijn onderhevig aan soortgelijke mechanismen. Maar een bijdrage aan sporthistorisch onderzoek wil ik dat niet noemen. Mijn belangstelling gaat vooral uit naar een eventuele toekomstig resultaat van hedendaagse ontwikkelingen. Mijn kijk daarop vind ik te persoonlijk, te speculatief en te speels om van belang te zijn voor sporthistorisch onderzoek.

3. Wat zijn de beste sporthistorische boeken die u gelezen hebt?

Van de wetenschappelijke literatuur, Maarten van Bottenburgs 'Verborgene competitie', vanwege het gelukkige huwelijk tussen feit en verbeeldingskracht. Als het gaat om een wat meer literaire visie dan staan op mijn lijst van favorieten onder andere: 'De mens als duurloper' van Jan Knippenberg - niet bijzonder goed geschreven, maar toch mooi in zijn klassieke geloof dat de mens gemaakt is om hard te lopen; 'De Koning' van Jan Hein Donner - vanwege zijn lucide blik op het spel en aanverwante zaken; en 'Searching for Bobby Fischer' van Fred Waitzkin - het relaas van een vader, die ontdekt dat zijn zesjarige zoon een groot schaaktalent bezit. Een schokkend openhartig boek over de valkuilen van het topsportouderschap: een vader die drie meter bij zijn zoon vandaan gaat lopen na een verliespartij. Met in dit geval het bijkomende en fascinerende dilemma dat Waitzkin verdornd goed beseft dat een profschaker in de VS tot de bedelstaf behoort. Tenslotte nog: de Engelse bloemlezing die in 1993 verscheen over zeventig jaar Mount Everest-beklimmingen.

4. Wat vindt u belangrijke te bestuderen thema's op sporthistorisch gebied?

De macht van internationale sportkoepels, de megalomane neiging van hun dictatoriale leiders om - vaak als vredesduif - het vacuüm van de wereldpolitiek te vullen. Maar ook de vraag in hoeverre deze bonden hun macht nog kunnen behouden in de toekomst, nu ze steeds vaker in aanvaring komen met het gewone recht, zoals in de Bosman-zaak. Verder, maar dat is een hersenschim, lijkt het me leuk eens een onderzoek te lezen over het lopen door de eeuwen heen. Hoeveel procent van de afstand die een mens aflegt, doet hij of zij nog te voet? Wie ergens de weg vraagt, merkt dat mensen meer dan tien minuten lopen 'ver' noemen. Misschien in het verlengde daarvan: de veranderde kijk op het lichaam. Verder zou ik graag een mooi onderzoek lezen over de rol en invloed van de voetbaltrainer, sinds de eerste bal in Nederland is getrapt. In Engeland is daarover een mooie bloemlezing verschenen, onder de titel 'The cult of the manager'.

5. Hoe ziet u de toekomst voor de sportgeschiedenis?

Behalve oorlog lijkt topsport de belangrijkste bindende factor tussen mensen, een van de weinige middelen ter bestrijding van onderlinge vervreemding in de westerse samenleving. Dat er ruim elf miljoen mensen hier keken naar de halve finale van het WK-voetbal 1998 tussen Nederland en Brazilië wijst op een gemeenschappelijke ervaring die tegenwoordig nog maar zeldzaam is. In die zin vervult topsport een grote sociale rol, die tegelijkertijd wordt ondermijnd door een rottingsproces van binnenuit, door de commercie en machtswellustige bestuurders. Een mooie paradox, die wetenschappers zou moeten fascineren. De sport kent nog slechts een korte geschiedenis als verschijnsel van groot maatschappelijk en economisch belang. Maar dat belang zal voorlopig niet kleiner worden en dus tikt de tijd in het voordeel van de sportgeschiedenis.

REDACTIONEEL

De Sportwereld, nieuwsbrief van Stichting de Sportwereld, geeft informatie over activiteiten van de Stichting. Daarnaast bevat de nieuwsbrief artikelen, interviews, boekbesprekingen en ander nieuws over de geschiedenis en achtergronden van de sport. Stichting de Sportwereld stelt zich ten doel: het bevorderen en uitvoeren van onderzoek naar de geschiedenis en achtergronden van de sport. Zij tracht dit doel te bereiken door het organiseren van bijeenkomsten (lezingen, studiedagen en werkgroepen), door het vervaardigen van publicaties (nieuwsbrieven en boeken) en door het leggen van contacten tussen beoefenaren van en geïnteresseerden in de geschiedenis en achtergronden van de sport.

HET BESTUUR VAN STICHTING DE SPORTWERELD

bestaat uit:

Pieter Breuker,
Nico van Horn,

Oscar Steens (voorzitter),

Theo Stevens,
Sjoerd van Tiel

(secretaris-
penningmeester)

Projectcoördinatoren:

Wilfred van Buuren,

Peter-Jan Mol,

Susan Smit,

Jurryt van der Vooren,

Rogier Swagerman

Advertentie

Uitgeverij
DE VRIESEBORCH

Zijlweg 1 – 2013 DA Haarlem
Postbus 5229 – 2000 CE Haarlem
Tel./Fax: 023 – 532 56 20
e-mail: vribo@xs4all.nl

Kick Smit,

de Haarlemse voetballende.

Nando Boers, Fred Segaar, Dick Sintenie en Jan Smit

Eindredactie: Ruud Paauw

ISBN 90-6076-464-1 f 19,75

64 pag., ruim geïllustreerd

Onlangs is Kick Smit (1911-1974) gekozen als Haarlems sportman van de eeuw. Aanleiding om deze befaamde voetballer, wiens naam samen met die van Faas Wilkes en van Abe Lenstra terugkomt in de naam van de beroemde stripheld Kick Wilstra, te vereren in een boekje over zijn leven.

COLOFON

De Sportwereld is een uitgave van Stichting de Sportwereld. Redactie: Bas van den Beld, Wilfred van Buuren, Bibejan Lansink, Peter-Jan Mol, Susan Smit en Sjoerd van Tiel. Redactieadres: Stichting de Sportwereld, Postbus 11781 1001 GT Amsterdam. Telefoon: 020-6928903. Abonnementen: de Sportwereld verschijnt tien keer per jaar. De Nieuwsbrief is alleen beschikbaar voor abonnees en medewerkers van Stichting de Sportwereld. Contributie per jaar: abonnees en medewerkers f 30,- studenten f 25,-, instellingen f 40,-. U kunt abonnee of medewerker worden door uw contributie over te maken via bank of giro: ABN-AMRO rekening 62.01.45.323 tn.v. Stichting de Sportwereld, Amsterdam. Overname uit deze uitgave is toegestaan met toestemming van de redactie.

**SURF NAAR DE WEBSITE VAN STICHTING DE SPORTWERELD:
[HTTP://MEMBERS.XOOM.COM/SPORTWERELD](http://members.xoom.com/sportwereld)**